

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

והוי מתאבק בעפר רגליהם

פניני נועם שיח - ג

חיי שרה תשפ"א

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשפ"א

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה אליעזר רוזמאן הי"ו

ראש וראשון לכל דבר שבקדושה בעיר התורה לייקווד

לע"ג זקנו הרה"ח הישיש

מו"ה ישכר בעריש ב"ר חיים ז"ל

אב"י בעיר מאנסי

גלב"ע י"ז חשון תשפ"א

ת.נ.צ.ב.ה.

והוי מתאבק בעפר רגליהם

פניני "נועם שיח" - ג

מפתח הגאונים והצדיקים

האדמו"ר ה"לב שמחה" מגור

האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב

האדמו"ר רבי נפתלי צבי מבאבוב

האדמו"ר מסערט וויז'ניץ

רבי פנחס הירשפרונג אב"ד מונטריאל

בעל "שם משמואל" ממאטערסדארף

בעל "בנין שמחה" ממאטערסדארף

רבי שמחה שוסטאל ראש ישיבת בית בנימין

רבי שניאור קוטלר ראש ישיבת לייקווד

בעל "שערים מצויינים בהלכה"

רבי מרדכי אדלר אב"ד מנחה חדשה

רבי נתן ווכטפויגל משגיח דלייקווד

והוי מתאבק בעפר רגליהם

פניני "נועם שיח" - ג

והוי מתאבק בעפר רגליהם, והוי שותה בצמא את דבריהם (מסכת אבות פרק א, ד)

בפסוק נאמר (דברים ז', י"ב): והיה עקב תשמעון, ופירש רש"י "מצות שאדם דש בעקביו". מרן הגה"ק ה"חתם סופר" זי"ע מפרש, עפ"י הא דתנן (מס' אבות פ"א מ"ד): והוי מתאבק בעפר רגליהם והוי שותה בצמא את דבריהם, שהכוונה הוא כך, בזכות שהוא מתאבק בעפר רגלי חכמים – פי' שהוא רץ אחריהם – בשכר זה הוא זוכה להבין דבריהם כמי ששותה בצמא שנהנה בשתייתו, ומזה נהגו התלמידים לנוד ולנוע ממקומם אל ישיבות אחרות לשמוע בלימודים, והיינו "והיה עקב" – בזכות שהולכים עם העקב להתאבק בעפר רגלי חכמים, בזכות זה "תשמעון" את כל המשפטים האלה...

בספר מסילת ישרים (פרק כ"א, ד"ה הנה) כתב: מה שיועיל הרבה לקנות החסידות, הוא גודל ההסתכלות ורוב ההתבוננות וכו', וכן תועיל הקריאה בסיפור מעשה החסידים באגדות אשר באו שם, כי כל אלה מעוררים את השכל להתייעץ ולעשות כמעשיהם הנחמדים.

אמרו חז"ל (מסכת סוכה דף כ"א ע"ב) שאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכים לימוד, ומפרש הרד"ק (תהלים א', ג), שאפילו שיחת חולין שלהם יכול אדם ללמוד מהם מוסר העולם והנהגת הבריות זה עם זה...

בימי בחרותי, בעת שלמדתי בא"י, השתתפתי כמה פעמים בעריכת שולחנו של כ"ק מרן בעל ה"לב שמחה" מגור זי"ע, וגם נכנסתי אצלו כמה פעמים. לאחר נישואיי נכנסתי אל הרבי להתברך, הרבי ברכני, ואמר להגבאי הרה"ח ר' חנינא שיף ז"ל להעניק לי כתשורת "דורון דרשה" קופסת בשמים להבדלה, והרבי אמר בבדיחותא לר' חנינא "ער איז דיינער א לאנדסמאן – ער איז אן אונגארישער" [הוא ממוצא ארצך, הוא הונגרי]...

זכורני, שפעם שהיתי בשמחת תורה בבארא פארק – סמוך לפטירתו של הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע – ובשמיני עצרת הלכתי לעריכת שולחנו לכבוד מעמד הפרידה מהסוכה, ולקחתי עמי את בני הרב מאיר דוב ני"ו שהיה אז ילד קטן.

היו שם מאות אנשים שהגיעו למעמד של הפרידה מהסוכה, והמתינו על הרבי שיצא מן הבית המדרש. כעבור זמן יצא הרבי, והוא היה מאוד חלש, ונשען על שני אנשים – מימינו ומשמאלו – ומיד התחילו להידחף שם הרבה אנשים, כי כל אחד רצה לראות את הרבי. בני מאיר דוב ני"ו רצה מאד לראות את הרבי, וקפץ מצד לצד, והרמתי אותו בצד זה ובצד זה.

לפתע הבחין הרבי זצ"ל שיש איזה ילד קטן שרוצה לראותו, והוא קופץ מצד לצד, מיד הראה באצבעו לסימן שיעשו "קריעת ים סוף" – שיבקעו את גורן האנשים לשנים משני הצדדים, וכמובן שתיכף נעשה רצונו.

הרבי ניגש לבני, והושיט לו את ידו הקדושה, ואמר לו בקול רם ומלא שמחה "א גוט יום טוב", ונתן לו צביטה בלחי מרוב חיבה,

ומשם נכנס לתוך הסוכה. בני אומר, שעד היום חקוק המראה הנפלא הזה בלבו, וזכרו לא מש מנגד עיניו...

פעם נכנסתי אצל הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע, ובתוך דבריו אמר לי שעדיין חקוק בזכרונו, דבעת שאביו הרה"ק בעל "קדושת ציון" מבאבוב זי"ע לקח אותו לחיידר בפעם הראשונה בגליציה, עטף אותו בטלית, וכשהוא שאל את אביו זי"ע לפשר הדבר הזה, אמר לו "היום אסור לך להסתכל על הפערדעלך [סוסים] בדרך" – והוסיף הרה"ק מבאבוב זי"ע, "בימים ההם לא היה אויטוס [מכוניות], אלא פערד מיט וואגן" [סוס ועגלה]...

לפני שנים ביקרתי לראשונה אצל הרה"ק רבי נפתלי צבי מבאבוב זי"ע – עוד בחיים חיותו של אביו הרה"ק רבי שלמה זי"ע – בטרם עלה לקבל את שרביט המלוכה. כשפתח את הדלת, נשתוממתי לראותו בהתנהגות פשטנית עד למאוד, בעודו מתהלך עם כותנתו כאדם פשוט בביתו, וקשה היה להאמין שהוא – כבנו הגדול של אביו – הולך יום אחד ליטול את שרביט המלוכה.

הרה"ק זי"ע קיבלני במאור פנים ובחמימות, והושיבני אצל השולחן, והתחלנו לשוחח אודות המנהגים של בית אבותיו. בעודנו יושבים ומדברים, צלצל הפעמון בדלת – והיה לו בבית עין אלקטרונית שבעדו היו יכולים לראות את העומד בחוץ – וראינו שבחוץ עומד גוי אשר מבקש להיכנס.

הרה"ק זי"ע פתח את הדלת, וקרא במאור פנים להגוי בשמו הלועזי ושאלו למבוקשו. אמר לו הגוי שהוא הביא בשבילו משלוח, ושאלו הרה"ק אם הוא צריך את עזרתו, וכאשר השיב בשלילה, הראה לו הרה"ק היכן להכניס את המשלוח, ונתן לו תוספת ממון הגון [מה שקורין "טיפ"] על עבודתו, ולאחר שדרש בשלומו, פטרו לשלום. והנה – בראותי הנהגתו הפשטנית והנפלאה – הבנתי פירוש הפסוק "ולענוים יתן חן"...

זכורני, שבשמחת אירוסי בתי שתחי' עם חתני הרב יצחק יקותיאל האגער שליט"א, שהתקיימה אצל דודו הגדול של החתן ה"ה כ"ק האדמו"ר מסערט וויז'ניץ זי"ע – בדרכי לשמחת האירוסין הייתי נבוכ קצת, וחשבת איך אתרגל לזה, שכן מצד אחד המחותן הוא אחד מגדולי האדמורי"ם בדורנו – שכן הוא נחשב שם כראש המשפחה, ומאידך – מצד השני – אני הנני המחותן...

בהגיענו לרמת וויז'ניץ בחיפה, נכנסנו תחילה לביתו נאווה קודש של הרבי זי"ע, ותיכף בהיכנס, מיד נסתלקו והלכו להם כל הפחדים שלי. הקבלת פנים של הרבי היתה נפלאה ביותר! התפעלתי מאוד מהתנהגותו הנעלה לכל אורך הביקור – ההארת פנים שלו – ענוותנותו הגדולה – הוא עשה ווערטל עם כל אחד – בחביבות מיוחדת ואהבה עזה, ומיד הרגשתי שם מאוד בנעימות!

נהניתי מאוד לראות איך שהרבי קירב את החתן ואחיו – הוא חיבק אותם ונישקם בחביבות מיוחדת, ואז ראיתי את מה ששמעתי מכבר, שנכדי אחיו הגה"צ בעל "ברכת משה" מסערט וויז'ניץ זצ"ל, חביבים אצלו כנכדיו ממש, ואולי עוד יותר.

בעת מסיבת האירוסין קיבל הרבי זי"ע את כל המשתתפים בחמימות מיוחדת, ובמיוחד קירב את כל אלו שבאו להמסיבה מצדי. הרבי חילק 'לעקעך' לכל אחד מהם, ולכל אחד היה לו אגוט ווארט.

בעת המסיבה הפנה את פניו לעבר החתן, שישב לידו, ושאל אותו היכן הוא הולך לגור, והשיב החתן שהתוכנית הוא לגור בע"ה בלייקווד. וכאשר העיר אחד שבלייקווד כבר יש ביהמ"ד של חסידי וויז'ניץ, העיר הרבי "החתן הרי יתפלל אצל המחותן", ואז אמרתי תיכף "החתן יכול להתפלל במקום שלבו חפץ", חייך הרבי והגיב "אזוי זאגט מען"...

כשהסתיימה מסיבת האירוסין, נכנסה כל המשפחה לבית הרבי, במיוחד עשתה עלי רושם התנהגותו האצילית של הרבי איך שכיבד את גיסתו – זקנתו של החתן – הרבנית פערל ע"ה אשת חבר של אחיו בעל "ברכת משה" זצוק"ל, ותיכף בהיכנסה ביקש שיביאו לה כסא לשבת. הרבי המשיך לדבר עמנו אח"כ זמן רב, ואף ציוה לדאוג שהכלה תרגיש כחלק מהמשפחה, ושאל אותה בעצמו בצחות אם בלייקווד מדברים אידיש או ענגליש...

כאשר העיר אחד הנוכחים שהכלה היא מחנכת בשפת האידיש, אמר הרבי "אם כך הרי צריכים באמת לדעת"... ואז בחן אותה הרבי ושאל: כשאומרים בלשון זה "איך האב געזאגט פאר זי" – האם אמרו נכון או לא, ונהנה הרבי לשמוע שצריכים לומר "איך האב איר געזאגט"...

ושוב שאל הרבי אם בבית הספר מדברים רק בשפת האידיש, וכאשר ענתה בתי שכן, אמר הרבי "אויב מ'קען דאס איינפירן איז עס א מורא'דיגע זאך"... – ואז התאונן הרבי בכאב, שבארץ ישראל

ישנם הרבה אברכים ת"ח ובני תורה יראים ושלמים, אמנם כשהמדובר הוא בשפת האידיש, אז...

כשהייתי בימי הקיץ ב"פליישמאנס" למנוחת הנפש, נפש שם גם הגאון האדיר רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאל, והיה זה מחזה נפלא לראותו יושב על המרפסת של המלון שבו התאכסן, עם גמרא גדולה ולמד בהתמדה עצומה כל היום, והרבנית הייתה יושבת במרחק לא רב ממנו ועוסקת בצרכיה, והייתה לי הזכיה שהיה לי קביעות ללמוד עם הרב בכל יום.

כשהייתי בא ללמוד עמו בשעה היעודה, הייתה הרבנית הולכת משם לענייניה, ומוסרת לי את המפתח של החדר של הרב, ואומרת לי שלאחר הלימוד אלווה את הרב לחדרו, ולדאוג לכך שהרב יכנס למיטתו למנוחה, והייתה מזהירה אותי להשגיח שהוא יכנס לחדר שלו, כי מרוב שקיעותו בלימוד הוא אינו זוכר היכן הוא החדר שלו, וכן מפני שקיעותו בלימוד, צריכים לראות שיכנס למיטתו למנוחה. ואכן, כך עשיתי, ליוויתי אותו לחדרו, ודאגתי שיכנס למיטתו, אך קודם שנכנס למיטתו, לקח עמו למיטה את הגמרא הגדולה, והמשיך שם ללמוד את סדריו הקבועים...

כשהייתי בימי הקיץ ב"פליישמאנס" למנוחת הנפש, ושם שהה גם הגאון האדיר רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאל, יום אחד בעת שהייתי במחיצתו, הגיע אברך – חסיד ליובאוויטש – ואמר לו שהרבי (האדמו"ר מלויבאוויטש זי"ע) ביקש שיסע לרבי

פנחס, ולבקש ממנו שיצטרף לפסק של הרבנים ויחתום שמישיח כבר צריך לבוא, וכמו שפוסקין למטה כך יפסקו למעלה, ואז יזכה כלל ישראל לגאולה שלמה במהרה – והיה זה בסוף ימיו של הרבי זי"ע שהיה כבר חלש ל"ע, ולא האמין שהרבי שלח אותו באמת, וסירב לחתום כבקשתו.

כשהתעקש הלה, אמר לו רבי פנחס שנמצא פה אחד מוקני ראשי הישיבות (יליד בריסק!) – ה"ה הגאון רבי בנימין פלר זצ"ל – שהיה אף הוא שם, ואם הוא יחתום אז גם הוא יחתום...

הלך הלה להגאון רבי בנימין פלר, אך כמובן שלא חזר להגאון רבי פנחס... למחרת פגשתי אחד ששהה גם בפליישמאנס, ואמר לי שרוצה לספר סיפור מאד מעניין, שביום אתמול הגיע אדם אחד להגאון רבי בנימין פלר בשליחות האדמו"ר מליובאוויטש שיחתום על פסק של רבנים שמישיח כבר צריך לבוא, והסתכל עליו במבט מוזר, ואמר לו "אני איני רב, תלך להגאון רבי פנחס הירשפרונג שהוא רב"... ואז סיפרתי לו כל הסיפור איך הגיע להגאון רבי בנימין פלר, והיה לו לעונג רב עד להפליא...

לפני שנים רבות שמעתי מפ"ק של מרן הגה"ק מקלוזיזענבורג זי"ע, דהנה איתא בירושלמי שבאמת בזמנינו לא היו צריכים כלל להתפלל, לפי שאין יכולים לכוין בתפילה כדבעי, ומה שמתפללים הוא כדי "שלא תשתכח תורת תפילה" – דהיינו אנו מתפללים כדי שלא ישכחו שפעם היה דין שצריכים להתפלל, אבל בעצם מדין תפילה, לא היו צריכים להתפלל, ע"כ דברי הירושלמי.

ואמר הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע: אני מחפש את הירושלמי הזה כבר ששים שנה – ואני מבקש מכם – אם יש אחד היודע היכן הירושלמי הזה כתוב, אנא, יבוא בבקשה להודיעני – ואם תשאלוני מנין לי דבר זה שיש בכלל ירושלמי כזה – אומר לכם, כך שמעתי ממו"ר הגה"ק רבי טעביל מדוקלא זי"ע, ואם מורי אמר שיש ירושלמי כזה – אין לי ספק שיש כזה ירושלמי – אך במטותא מינייכו, היודע היכן הירושלמי שיבוא להודיעני...

כשחזרתי לביתי, לקחתי פיסת נייר וכתבתי מכתב, אח"כ לקחתי עוד פיסת נייר וכתבתי עוד מכתב – את המכתב הראשון שלחתי אל הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאל, ואת המכתב השני שלחתי אל יבלחט"א הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א – אשר שניהם מהבקיאים הגדולים בדורנו – ואכן כתבתי לשני הגדולים את מה ששמעתי מהגה"ק מקלויזענבורג בדבר הירושלמי, ושאלתי את פיהם היכן דברי הירושלמי.

לאחר זמן קצר קיבלתי מכתב מהגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א שכתב לי שאינו יודע היכן יש כזה ירושלמי, אך הוא ציין כמה מראי מקומות ששם כתוב כעין הדברים האמורים בשם הירושלמי – כמו כן הגיע מכתב מאת הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל שכתב שבספר הקנה מגדולי המקובלים, שם כתב ממש בדברים האלה, אבל לא ציין היכן המקור של הירושלמי.

כעבור כמה שנים, נפגשתי עם הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל בעיר פליישמאנס באחד מימי הקיץ, והצגתי את עצמי – אמרתי לו את שמי ואת מקום מגורי – ואז שאל אותי מיד "האם ראית את ספר הקנה?"...

זכורני, שביום שנעשיתי "בר מצוה", היה מזוג אויר קשה מאוד, שלג קרח וקור, והיה סכנה ללכת ברחוב. והנה בישיבה שם (ישיבת "חתן סופר") היה נהוג, שביום שנעשה בחור "בר מצוה", הוא מביא "לחיים" בישיבה, והוא נכנס לכל רבותיו שלמד אצלם, ומכבד אותם במזונות ו"לחיים", ומקבל מהם ברכות לרוב, ואח"כ, אם היה שעת הכושר, היו נכנסים אל הרב אב"ד מאטערסדארף (בעל "שם משמואל" זצ"ל) ג"כ לכבד אותו ב"לחיים" ולהתברך. באותו יום לא הגיע הרב להישיבה, כאמור שהיה שלג גדול ברחוב וקור, ולכן החלטתי ללכת לביתו ולהתברך לכבוד היום הגדול שלי.

לקחתי את המזונות וה"לחיים", וכשפסעתי החוצה, החלקתי מחמת השלג, וכל המזונות נפל על הארץ וכן הבקבוק עם ה"לחיים" נשבר, ומשכך, כבר לא הלכתי לבית הרב. זמן קצר אחרי זה, סיפרתי להרב את כל השתלשלות העניינים, ואמרתי לו שמאוד רציתי לבוא אליו לכבד אותו ב"לחיים" ולהתברך לכבוד ה"בר מצוה", רק לא אסתייעא מילתא. כששמע הרב את דבריי, חיך בטוב לבו, ואמר לי "עדיין לא מאוחר, כי אתה עדיין 'בר מצוה'..."

בשבת שלאחר ה"בר מצוה", התקיים בביהמ"ד "קידושא רבא" לכבוד השמחה, ועדיין היה בחוץ שלג גדול ורוחות חזקות, והתרגשתי מאוד כשלפתע הופיע בהדרתו להשתתף בשמחתי, בנו של אב"ד מאטערסדארף (ה"ה מ"מ הגה"צ אב"ד מאטערסדארף בעל "בנין שמחה" זי"ע) ששימש אז כראש הישיבה, והוא הגיע מקצהו השני של העיר במזג אויר סוער שכזה.

כשהתחלתי להגיד את הפשעטל, התחילו הבחורים לשיר באמצע כנהוג, אך אבי מורי ז"ל ביקש מהם שיניחו לי לומר את הדרשה ולא ישירו באמצע, אך כשהמשכתי לומר את הדרשה, התחילו הבחורים שוב לשיר ולא הניחו לי לומר את הדרשה, ואז קם אבי וביקש מהבחורים, שלכבודו של הרב שהגיע במסירות נפש במזג אור שכזה מקצהו השני של העיר, הוא מבקש שלא יפסיקו אותי מלדרוש, כדי שהרב לא יחזור לביתו בידים ריקות – ואכן מאמציו נשאו פרי, והבחורים ניאותו לבקשתו של אבי ולא הפסיקו אותי בעת הדרשה, ואמרת את כל הפשעטל...

במשך השנים היה לי קשר עם ראש הישיבה – לאחר שמילא את מקום אביו כאב"ד מאטערסדארף – וביקש ממני שכל אימת שיש לי איזה דבר תורה, או שאני מוציא איזה קונטרס או ספר וכדו' שאשלח לו את זה, כי הוא מאוד נהנה לראות את תלמידי הישיבה שהם מרביצים תורה ושוקדים על תלמודם, ואכן כאשר הייתי מוציא לאור איזה קונטרס או ספר, השתדלתי לשלוח אליו, וכן שלחתי אליו לפעמים את הקונטרסים "נועם שיח", ותמיד בעת שקיבל את הדברים ששלחתי אליו, טרח להתקשר אלי על הטלפון בכבודו ובעצמו להודות על מה ששלחתי לו, והאציל עלי בברכות לרוב מעומק לבו הטהור להמשיך להרביץ תורה ולהפיץ בישראל להגדיל תורה ולהאדירה.

למדתי בבית מדרשו של הגה"צ רבי אלי' שמחה שוסטאל זצ"ל, חתן אב"ד מאטערסדארף זצ"ל בעל "שם משמואל", ושם היה נהוג שבחג השבועות נתקבצו כל הבחורים בביתו למסיבת יו"ט, ובהיות שבחג השבועות חל היארצייט של חותנו אב"ד

מאטערסדארף זצ"ל, סיימתי איזה מסכת ועשיתי סיום בבית ראש הישיבה, ונשאתי כמה דברים קצרים לזכרו של הרב, והרבנית שוסטאל ע"ה – בתו של הרב, עמדה בפתח והקשיבה לכל מהלך הסיום ולמה שאמרת בדרשתי, והתרגשה מאוד שעושים סיום לכבוד נשמת אביה הרב זצ"ל.

גם בשנים אח"כ, כשלמדתי בבית מדרש גבוה דלייקווד, נסעתי איזה פעמים לחוג את יום טוב שבועות במחיצת ראש הישיבה, כדי להחזיק בחזקה זו לסיים מסכת לזכרו של הרב זי"ע.

בישיבה שם היה נהוג, שבסדר מוסר לומדים או ספר "ארחות צדיקים" או ספר "מסילת ישרים", כל אחד ואחד מה שלבו חפץ. באותה שנה הגיע לידי הספר "נתיבות שלום" חלק א', מדברי תורתו של כ"ק האדמו"ר מסלונים זי"ע, שהופיע זמן מה לפני זה, והספר נשא חן בעיני עד למאד, והתחברתי אליו בחיבה יתירה (ועד היום הזה אני אומר שיעורים קבועים בספר "נתיבות שלום"), והתחלתי ללמוד בספר זה בסדר המוסר.

יום אחד עבר שם ראש הישיבה הגה"צ רבי שמחה, והוא עצר לידי, והביט באיזה ספר אני לומד, ושאלני "מה זה?" עניתי לו שזה ספר של האדמו"ר מסלונים, שאל אותי ראש הישיבה "האם זה ספר מוסר?" ולא עניתי לו, ואז שאל אותי אם אוכל להשאל לו את הספר, וכמובן שמסרתי לו את הספר בתשואת חן. למחרת בא אלי ראש הישיבה, והחזיר לי את הספר באמרו "אתה יכול ללמוד בזה בעת סדר מוסר"...

בימי בחרותי – בעת שלמדתי בבית מדרש גבוה דלייקווד – הגיע מו"ר הגה"צ רבי אליהו שמחה שוסטאל זצ"ל לשובות בשב"ק בעיר לייקווד, והוא שהה בעבר השני של הנהר, ואז היה בימות החורף, והנהר היה קפוא, והיה נהוג – עכ"פ עד אז... – לעבור על הנהר הנגלד, והלכתי בליל ש"ק על הנהר הנגלד לעבור לצד השני כדי "לקבל פני רבו". באמצע הליכתי על גבי הנהר, פתאום נשבר תחתי הקרח, ונפלתי לתוך הנהר – תוך החור הקטן – והיה ממש סכנת נפשות, עד שהצילני השי"ת מרדת שחת, ובניסי נסים הוציאוני מן המים – על הקרח – כל עוד נפשי בי, והיה נס גדול שהקרח לא נשבר גם מתחתיו של המציל את נפשי, והבהילוני לבית החולים, ועברתי ניתוח וכו' (ובענין אם הייתי צריך לברך "ברוך שעשה לי נס במקום הזה", וגם ברכת "הגומל", היה לי מו"מ בהלכה עם כמה גדולים, עי' שו"ת שבט הלוי ח"ז סי' כ"ח, שו"ת להורות נתן ח"ח או"ח סי' י' וי"א, שו"ת קנין תורה בהלכה ח"ז סי' י"ט, שו"ת משנה הלכות תניינא חי"ג או"ח סי' ל"א – ותוכן השאלה עם מו"מ בדברי הפוסקים בהיקף גדול, נדפס בשו"ת רבבות אפרים חלק ו' או"ח סי' ת"כ), והחלטתי להתאפק ולא לספר להוריי מהמאורע הזה כלל, פן יגרום להם הדבר לפחד ולצער, ואני שמחה שזכיתי לקיים מצות כיבוד אב ואם כראוי...

לפני שנים נולד אצלי בת בערב שבת, והיות שהיא נולדה קצת לפני הזמן, לכך היה נידון אצלינו מה לעשות, אם להישאר בבית החולים שם או לעבור לבית חולים בעיר אחרת שיש שם יותר מומחים, ולכן התקשרתי אז למו"ר הגה"צ רבי אליהו שמחה שוסטאל זצ"ל, להתייעץ עמו בנידון, ולבסוף הוחלט להישאר שם

בשבת קודש. והנה בבית החולים שם, לא היו אז כל הארגונים שעוזרים ליהודים בסעודות שבת קודש וכדו', ולכן לא היה לי במה לסעוד את סעודות השבת כדבעי, אך מחוסר ברירה נשארתי שם.

והנה ביום שישי אחה"צ אני רואה שני אברכים נכנסים לבית החולים שם, וניגשים אלי עם חבילה גדולה בידיהם, ומושיטים לי את החבילה. אני פותח את החבילה, ורואה שם כל מאכלי שב"ק ערוכים ומסודרים באופן נעלה ביותר, ושאלתי אותם בתימהון "מי אתם ואיך אתם יודעים שאני נמצא כאן", והם משיבים לי, שהם גרים ביישוב לא רחוק מכאן, ולפני זמן קצר הם מקבלים טלפון מאת הרבנית שוסטאל ע"ה, אשת חבר של מו"ר הנ"ל (בתו של הגה"צ אב"ד מאטערסדארף זצ"ל), והיא אומרת להם שהיות שבבית החולים לא רחוק ממושבותם נמצא כעת אברך אחד, והוא נשאר שם לשבת קודש, ואין לו כלום לשבת, לכן היא מבקשת מהם שיביאו לו כל הדברים לשבת, ולעזור לו במה שהוא צריך, וזה מה שאנו עושים...

בבחרתי למדתי בישיבת "באר שמואל", ובהיותי צעיר לימים עלה בלבי מחשבה לבקר בישיבת לייקווד – לחזות במו עיני במבצר התורה ולשבוע מטובה. ממחשבה למעשה, נסעתי לשבות על שבת קודש בלייקווד, ואכסנייתי היתה בישיבה עצמה, שם שהיתי בכל השבת, וגם סעודות השבת אכלתי שם.

במוצש"ק ישבתי בהיכל הישיבה ולמדתי, ולפתע הבחנתי, שמאן דהו שעבר על ידי, עצר מהילוכו ומסתכל עלי. כשהרמתי את ראשי, השתוממתי לראות את ראש הישיבה בכבודו ובעצמו – הגאון רבי שניאור קוטלר זצ"ל – שעומד ומסתכל עלי. כמוכן

שקמתי מיד, וראש הישיבה נתן לי את ידו בברכת 'שלום עליכם', ושאל אותי לשמי ולמקום לימודי, ולאחר ששאלני מה לומדים בישיבתנו, החל לדבר עמי בלימוד, ולאחר מכן נפרד ממני לשלום.

למחרת השבת – ביום ראשון – תיכף בהיכנסי לישיבה, ניגש אלי ראש הישיבה הגאון רבי יקותיאל ביטערספעלד זצ"ל (שנפטר לפני איזה חדשים), וקיבל אותי בברכת שלום עליכם רבתי, ואמר לי "אָה! – אורח מלייקווד!"... והיה לי הדבר לפלא – מנין לו לראש הישיבה שביקרתי בלייקווד, הלא חזרתי בשעה מאוחרת הביתה, ועדיין לא סיפרתי מאומה לשום אדם מביקורי בלייקווד.

אך ראש הישיבה לא הרשה לי להתחבט בשאלה זו – וכך סיפר לי: אתמול בלילה קיבלתי טלפון מראש ישיבת לייקווד הגאון רבי שניאור קוטלר, שהתקשר אלי למסור "דרישת שלום" מתלמידינו ששהה בלייקווד בש"ק – והוא פגש אותנו והשתעשע עמו בדברי תורה...

לפני שנים בשהותי ב"פליישמאנס" לצורך מנוחה, זכיתי לקבל שכן טוב, הגאון הגדול רבי שלמה זלמן ברוין זצ"ל בעמח"ס "שערים מצויינים בהלכה", ונהניתי לעקוב אחריו לראות את סדר היום שלו העמוס בשיעורי תורה, והיה מנצל כל הזמן ללימוד. הוא היה לומד בחוץ על יד הבונגלו (צריף) שלו, והיה לו שולחן עם ש"ס קטן ועוד ספרים, ושם למד, וכתב את הגהותיו הנפלאים על הש"ס, שאח"כ נדפסו בספר.

בשעות שהחמה הגיע מעל לראשו, והיה לו מאוד חם, סיבב את השולחן ביחד עם הספרים לצד אחר של הבונגלו למקום הצל,

וכשהחמה הגיע לשם, סיבב שוב את השולחן לצד אחר של הבונגלו במקום הצל, וכן הלאה – נמצא שבמשך היום עשה הקפות סביב לכל הבונגלו – וזה היה סדר היום שלו מידי יום ביומו, ופעם התבטא בפני "איך פיר טיש א גאנצן טאג!"...

בכל יום ויום היתה לו קביעות לילך לשפאציר (טיול), וזכיתי להיות המלווה שלו, וזכיתי להתבשם מאוצרותיו הנפלאים, ובמיוחד שמעתי ממנו הרבה דברים שראה אצל רבו הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" זי"ע, והרבה מהדברים ששמעתי ממנו, השתדלתי לכתוב עלי גליון, למען יעמוד לי למשמרת.

הרב זצ"ל בעל "שערים מצויינים בהלכה" היה מרבה לחזור על יסוד גדול שראה אצל רבו הגה"ק בעל "מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, ואמר, שביסוד הזה הוא מנהל את אורחות חייו, וכך אמר:

הנה ישנם גדולים שיש להם איזה "מהלך" בנושא מסויים, ויש להם "יסודות" בעניינים שונים, והם עושים כל מה שבידם ש"השולחן ערוך" יתאים להיסודות שלהם. אצל מו"ר בעל "מנחת אלעזר" היה בדיוק להיפך, תחילה וקודם לכל דבר - הוא פתח את השולחן ערוך, ומזה בנה את היסודות שלו...

פעם אחת בעת שהגעתי לבית הגאון הרב ברוין ז"ל, ראיתי שהוא שמח ומלא חיות ובמצב רוח מרומם, וסיפר לי שביקר אצלו חסיד ליובאוויטש שסיפר לו סיפור נפלא, וכך סיפר היהודי:

הוא נבחר להיות שליח – כידוע שבחב"ד מינו הרבה שלוחים ששלחו אותם למקומות רחוקים לפעול למען האידישקייט להחזיר את הרחוקים בתשובה שלימה – והוא נבחר להיות שליח במקום רחוק מאוד, שם לא היו כמעט יהודים, וכ"ש שלא היה שם רב או מורה הוראה, וחשש מאוד מה יהיה אם תתעורר לו איזה שאלה וכדומה, כיצד ידע האיך להתנהג.

נכנס האיש הזה להרה"ק מליובאוויטש זי"ע, ושאל אותו מה לעשות באם יתעוררו לו שאלות במקום הזה, כי אין שם רבנים לשאול את דבר ה' זו הלכה, והוא בעצמו יצטרך לפסוק את ההלכה, ואינו יכול ליטול עמו הרבה ספרים, ולא בכל פעם אפשר להחמיר, כי יש לקחת בחשבון את מצב היהדות שם שלא הייתה בכי טוב ל"ע בלשון המעטה.

אמר לו הרבי שיטול עמו את הספר "שערים מצויינים בהלכה", ויתנהג בכל דבר לפי הפסקים שלו, כי הוא מיקל גדול...

בבחרותי בעת שלמדתי בישיבת מיר בירושלים עיה"ק, אירע פעם שהיתה גניבה גדולה בישיבה, וגנבו את המזוודה שלי עם כל חפציי. השמועה הגיעה לידידי עוז היקר והנעלה הרה"צ רבי מרדכי אדלר זצ"ל רב דק"ק "מנחה חדשה וויז'ניץ" בבארא פארק, נכדו חביבו של הרה"ק מרן בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע.

מיד כששמע את דבר הגניבה, התקשר לאבי מורי ז"ל וסיפר לו את מה שאירע, וביקש ממנו להכין לי מזוודה חדשה עם כל הדברים, והוא ידאג שזה יגיע אלי בהקדם, כי יש לו מישהו שנוסע לארץ ישראל והוא יקח עבורי את הדברים. ענה לו אבי מורי שהוא

ילך מיד לקנות מזוודה עם דברים, והוא יגיע לביתו להביא לו הדברים. אמר לו רבי מרדכי שהוא בעצמו יגיע אליו לקחת את הדברים ולא יטריח את עצמו לבוא אליו, ואכן הוא בא לבית אבי מורי לקחת את המזוודה, והביא אותנו מיד לביתו של הלה הנוסע לארץ ישראל, ודאג שיביאו לי הדברים להשיב רוחי ונפשי, ורבי מרדכי גם כתב לי מכתב נאה, ושלח אותו ביחד עם הדברים.

ואגב, ידוע שרבי מרדכי זצ"ל נסתלק בחטף בתאונת דרכים רח"ל בדמי ימיו, וזמן קצר קודם פטירתו, הגיע אלי לפתע ביום אחד בלייקווד לביקור, והכנתי סעודה מפוארת לכבודו כראוי וכיאות לבגש"ק, ולאחר הסעודה נכנס למטבח, ושיבח באזני ב"ב את טיב המאכלים שהיו עצהיו"ט מאד מאד, והיות שהיינו אז זמן קצר אחר החתונה, היה דבר זה לחיזוק גדול עד למאוד...

בשנים בהם למדתי בבחרותי בארץ ישראל, התקיימה שמחת החתונה של כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-בית שמש שליט"א עם בת מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א.

קודם החופה פגשתי את ידידי הגה"צ רבי מוט"ל אדלר זצ"ל ואמר לי "בוא ביחד עמי להיכנס אל ביתו של הרבי (הרה"ק מרן ה"ישועות משה" זי"ע), ואם לא ירשו לך להיכנס, אומר שאתה הגבאי שלי". כך הוה, נכנסנו שם, וכמעט לא היו שם אנשים אחרים, ואז הגיעה אחותו של הרבי – הרבנית מפאשקאן עם ילדיה לבקר את הרבי, והרבי השתעשע עם כל אחד מהבנים בחביבות, והושיבם על ברכיו ודיבר עמם, וראיתי שם עוד דברים ואכמ"ל...

ידוע, שהגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, משגיח דבית מדרש גבוה דלייקווד, היה מיוחד במידה זו של "ציפית לישועה", ואף פעם לא הסיח דעת מביאת משיח צדקנו, בכל מקום שהלך לקח עמו תיק קטן, שם היו הטלית ותפילין שלו, בגדים נקיים ומגוחצים, וחפצים אישיים, כדי שיהא מוכן באם משיח יבוא, ויוכל מיד ללכת לקראתו ולקבלו.

פעם אחת סיכמנו ללכת ביחד לאיזה מקום, וכשהגיע הזמן שקבענו, דפקתי על דלת חדרו, ושאלתי אותו "האם המשגיח מוכן?", מיד קפץ המשגיח מהכסא עליו ישב, ואמר בהתרגשות "אני מוכן! הוא כבר כאן?..."

סיפר לי הגה"צ רבי מתתיהו סלומון שליט"א משגיח דישיבת לייקווד, דבעת שהמשגיח הקודם הגה"צ רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל הגיע לימי הזקנה, ביקש ממנו המשגיח שיעקור את דירתו מגייטסעדה עיר מושבו, ויקבע דירתו בלייקווד, כדי שיוכל לעמוד לימינו ולעזור לו בתפקיד ההשגחה, ולאחר מאה ועשרים שלו, יקח את התפקיד ממנו להיות הוא משגיח בישיבה.

כשהגיע רבי מתתיהו ללייקווד, שאל את רבי נתן "ילמדנו רבינו, מה צריך משגיח לעשות?" אמר לו רבי נתן שיבוא למחרת בשעה מסויימת לביתו, ושם ילמדנו.

למחר בשעה היעודה הגיע רבי מתתיהו לביתו של רבי נתן, ואז נשמע לפתע נקישה על הדלת, ושם ניצב אב ובנו בן השלש, שהגיעו אליו שגיגוז משער הילד. רבי נתן לקח מספריים וגזז קצת משערות הילד, ובירך את האב ובנו, ופטרו לשלום.

לאחר שפנו האורחים והלכו לדרכם, נפנה רבי נתן לרבי מתתיהו ואמר לו "עכשיו ראית מה משגיח צריך לעשות?!"...

בעת שמחת הברית לבני הבה"ח ידידי' יהודה שיחי' (ממצוייני ישיבת מיר בירושלים עיר הקודש), כיבדתי בסנדקאות את הגה"צ הישיש רבי נתן ווכטפויגל זצ"ל, משגיח דבית מדרש גבוה דלייקווד ומזקני צדיקי הדור.

היות והגה"צ היה זקן מופלג, וההליכה ברגל הייתה קשה עליו ביותר, נשאוהו מקורביו על כסא, אך כשהגיעו לביהמ"ד בו התקיימה הברית, ביקש ממקורביו שיורידו אותו מהכסא כי הוא רוצה ללכת ברגליו. שאלוהו, והלא הדבר כרוך בקושי גדול, ואין לו כח, אמר להם המשגיח, שהוא הולך כעת להקביל את פניו של אליהו הנביא זכור לטוב שיבוא לשמחת הברית...

מקורביו הטו שכם ועזרו לו, אחד הלך לפניו כשפניו כלפי פני המשגיח, הלה נתן להמשגיח את ידיו, והוא הלך אחרונת פסיעה אחר פסיעה, עד שלאחר זמן ארוך הגיע המשגיח אל מקומו. לאחר הברית אמר, כעת אפשר להביא את הכסא, כי אליהו הנביא כבר הלך מכאן...

והנה המשגיח זצ"ל נסתלק כשבועיים אחר כך, והיה זה הסנדקאות האחרונה שלו בהאי עלמא, זי"ע.

סי צדקן יהלה חכמה

אויסצוגן פון די שמועסן פון גדולי צדיקי דודינו

שני מלכים משתמשים בכסא אחד

עס האט מיר דערציילט הרה"ג ר' הערשל ראזנפעלד שליט"א סגן מנהל רחוני דת"ת וויזשניץ-מאנסי, אז כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א נעמט אויף דעם ציבור וועלכע קומען אריין צו אים לעצה ולכרזה אויף צוויי ערטער, ער האט א צימער אין בית המדרש, און ער האט א צימער אין זיין שטוב, צומאל נעמט ער אויף דעם צימער אין איין ארט, און צומאל אין צווייטן ארט. איידער ראש השנה העלטיט, איז געקומען דער ברודער פון רבי'ן ה"ה כ"ק מרן האדמו"ר מוויזשניץ-גיבערס שליט"א קיין מאנסי אויפצונעמען דעם ציבור לקראת די ימים הנוראים, און דער ברודער האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א, האט אים אוועקגעגעבן דעם צימער אין בית המדרש, אז ער זאל קענען דארט אויפנעמען דעם ציבור וואס וויל אריינקומען צו אים מיט קוויטלעך.

יענעם טאג איז געקומען קיין מאנסי א איד וועלכער וואוינט אינדרויסן פון שטאט, און ער האט געוואלט אריינגיין צו האדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א מיט א קוויטל לכבוד ראש השנה. דער איד איז אריין אין ביהמ"ד, און צוגעגאנגען צו איינעם פון די חסידים וויזשניץ-מאנסי, און אים געפרעגט "וואו נעמט דער רבי אויף דעם עולם?", האט אים דער חסיד צוגעוויזן אויף שטוב פון רבי'ן אין ביהמ"ד, און געזאגט "דארט נעמט דער רבי אויף דעם עולם."

דער חסיד האט געשריבן א קוויטל, און זיך געשטעלט אין די רייע צוזאמען מיט די אנדערע חסידים וועלכע האבן געוואלט אריינגיין צום רבי'ן. און ווען דער חסיד איז אריין צום צימער, האט ער זיך זייער געוואונדערט, ווען ער האט געזען אז אויפ'ן בענקל זיצט נאנץ אן אנדערע רבי...

הנהיג אבר"ק סאנטוב שליט"א אין א שמועס אבער די גרויסקייט פונעם שלום וואס הערשט צווישן האחים האדמו"רים לבית וויזניץ שליט"א.

(גליון נועם שיש)

לקט

"דברים של טעם"

יום ד' פר' נה - ג' חשוון תשפ"א

נקודה למחשבה

ויקח נח איש האדמה ויטע קרם (נח ט, כ).

הרה"ק סאטמאר זי"ע ה'יה פעם באסיפה אחת, ודנו שם בחולשת הדורות בענייני כשרות, ואחד הנוכחים התבטא על עצמו שהוא עושה כל הדברים לבד בבית, ואינו אוכל משום כשרות.

שאלו הרבי "האם יין אתה גם עושה לבד?"

אמר לו הלה "האמת הוא, שבכלל לא חשבתי מכך לעשות גם יין בעצמי",

אמר לו הרבי בודאי לא חשבתי על זה! – כי כל הדברים היא עושה, ויין אתה צריך לעשות...

קונטרס 'נועם שיח', שיחות הגה"צ סאנטוב שליט"א

Rabbi Shlomo Zalman Friedman
Rabbi of Cong. Beth Shalom
16 Linn Court
Lakewood, N.J. 08701
Tel/Fax: 732-905-8378
Study: 732-886-1944

ט"ה זלמן פרידמאן
רב וט"ל
חברו אלעזר סאנטוב
אחיו
חיכות הלל, אשדוד תשס"ח
לעיון אורח

כס"ד, יום ד' לסדר "ויחנה בנו עדין", כ"ו תשרי תשפ"א לפ"ק

מלך עולמים, שוכן שחקים, הוא ישלח נחמה ברחמי העצומים, לבעלת כבוד וידידי חקירים והתשובים ש"ב הנאותים הצדיקים

כ"ק האדמו"רים מבאקאשעוויץ שליט"א ובני משפחתם הי"ו

על השבר הגדול בחילוקי טמא אביכם ראש משפחתם ש"ב החשוב והנעלה בעל"ק

כ"ק האדמו"ר מבאקאשעוויץ צוק"ל

זכיתי הרבה להתבטא מאור תורתו ואוצרותיו הנפלאים, והרבה נהניתי ממנו עצה ותושייה

הרופא השבורי לב והמתחם ציון וירושלים, יתחם את מעלת מבורכם הי"ו בכפליים, ולא תוסיפו לאבא עדי, וזכותו הגדולה של אביכם וצוק"ל תגן עליכם שחובי להנחות בפעולותיכם השגשגים לתורה ולתורה, בבריות נופא ונחורא מפליא. עדי יקונו וירגו עפר בביאת משיח עזקנו כב"א.

ותני וירדיכם ש"ב המשתתף בעצרכם טעמוכם הלב,

אהבה קלוקל
אברהם יצחק הכהן

הבחירות הסתיימו - אבל לא אצלינו...

מתוך דברי תורה ש"ק פרשת וירא תשפ"א

לפני כמה ימים, התקיימו כאן הבחירות לנשיא חדש של אמעריקא. מספרים דבר נפלא. אחד מיקירי ירושלים היה הרה"צ רבי נטע ציינווירט זצ"ל, הוא היה בעל מדרגה גדולה ומופשט מענייני עולם הזה. פעם אחת, כשהתקיימו באמעריקא הבחירות לנשיא חדש, נכנס ר' נטע למחרת הבחירות בבית המדרש, ושאל "מי ניצח בבחירות?", כולם הסתכלו עליו כאילו נפל על ראשו, ושאלו אותו "ר' נטע, מה קרה עמך? קודם התפילה מדברים פאליטיק??".

אמר להם ר' נטע "בואו ואסביר לכם. הנה עומדים כעת להתפלל, והולכים לברך את הברכה "שלא עשני גוי", מה אתם חושבים, על איזה "גוי" אני מכויץ? על הגוי השיכור?? על הערבי מהשוק?? אני מכויץ על הגוי האדיר והחשוב ביותר, ומי הוא אותו גוי האדיר והחשוב? וכי אין זה הנשיא של מדינת אמעריקא?? וא"כ, הנני צריך לדעת "קודם" התפילה מי הוא הנשיא החדש, כדי שאדע על מי לכויץ"...

מספרים, שלפני כמה שנים התקיימו הבחירות באמעריקא לנשיא חדש, והנשיא הנבחר היה אובאמא. באותו יום נכנס כ"ק מרן האדמו"ר מבאיאן שליט"א לבית מדרשו, וסיפר להגבאי את העובדא הנ"ל עם ר' נטע ציינווירט, ושאל הרבי "נו, מי ניצח?", ענה הגבאי "השחור ניצח!", אמר לו הרבי כשבת שחוק על פניו "כעת הנני צריך לכויץ גם בברכת 'שלא עשני עבד'..."

יהודים יקרים! הבחירות אמנם הסתיימו, אבל לא אצלינו! שכן לנו - ולאחינו בני"י בכל מקום שהם - יש "בחירות" כל הזמן, כל יום - כל שעה - כל דקה - וכל רגע! ואצלינו, הבחירות לא יסתיימו לעולם!! - בתוה"ק כתוב (דברים ל', י"ט): ובחרת בחיים, א"כ רואים שיש בחירות, והתורה מצווה אותנו "ובחרת בחיים" - לבחור בחיים.

וא"כ, מה הוא הצד השני? האם שייך שהצד השני זה ה"מות"? היעלה על הדעת, שאם נותנים לאדם שתי ברירות, את החיים או את המות, האם יבחר לעצמו את דרך המות בו בזמן שעומד לפניו גם דרך החיים?! - עד שהתורה צריכה להורות לו את הדרך הנכון ולומר לו: ר' איד! אל תהיה בהמה! "ובחרת בחיים" - ראה נא שתבחר את דרך החיים ולא את דרך המות...

שמעתי מהגה"ק בעל "ישועות משה" מוויז'ניץ זי"ע שאמר כך: אנו צריכים לדעת מה נקרא "לחיות" - וואס מיינט געלעבט - וכי לשחק "כדור רגל" - זה נקרא לחיות?? נאכטאנצן די משוגע'תן פון די גאס - דאס הייסט געלעבט?? "אָ שבת קודש" - דאס

הייסט געלעבט!! "תורת ה'" - זה נקרא לחיות!! "א פייערדיג'ן דאווענען" - דאס הייסט געלעבט!! "א חיות דקדושה" - דאס איז אַ לעבעדיגע וועלט!!
 לזה נתכוונה התורה הקדושה בצוותה את האדם "ובחרת בחיים", כשאתה הולך לבחור את הדרך בחיים, ראה נא לבחור ב"חיים" האמיתיים, "א לעבעדיגע לעבן נישט א טויטער לעבן"!!...

והנה בא הצד שכנגד, ומבלבל את המוח ואומר "תפסיק עם כל הדברים האלה - גיי האק א לעבן! לך תעשה חיים! אתה רוצה לראות מה נקרא "לחיות" - וואס הייסט געלעבט? - תבוא אתי לטיאטער!", והוא משגע את האדם כל כך חזק עד שהוא ינצח! נו, במי בוחרים?? - למה לא שואלים?? בשבוע שעבר שאלו כל הזמן "במי צריכים לבחור?", ולמה לא שואלים גם על הבחירות של 'היום' "למי נצביע?"...
 וכנראה, שכולם מבינים מעצמם, שהתשובה היא אותה תשובה - מה שהשיבו על הבחירות שהתקיימו בשבוע העעל"ט, היא גם התשובה להבחירות שמתקיימים בכל יום ויום...

בבחירות שהתקיים השבוע, הורו כולם לבחור בזה שהוא טוב ליהודים, ולא יצביעו להזקן וכסיל - דער אלטער נַאר - יצביעו לזה שהוא גיבור - לזה שמוציא את בני ישראל מבית האסורים!...

הבה ונתבוננה בהבחירות של כל יום ויום, מי טוב ליהודים?? - **המלך הטוב והמטיב לכל שבכל יום ויום!!** מי הוא גיבור?? - **אתה גיבור!!** מי מוציא את בני ישראל מבית האסורים?? ומי "טוב" לירוס הקורונה?? - **סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים!!** ומי הוא הצד השני - **המלך זקן וכסיל!!** הוא היצר הרע, שחז"ל (קה"ר ד', י"ג) כינוהו "מלך זקן וכסיל".

בארץ ישראל יש דעות שונות בין הגדולים, אם "בחירות" הוא מצוה או עבירה. פעם היה גדול אחד שאמר, שההליכה לבחירות היא מצוה. שאלוהו "האם זה מצוה כמו אכילת מצה?" - השיב הגדול ואמר "לא, זה מצוה כמו אכילת מרור"...

ברם, הבחירות שבכל יום ויום, הוא בודאי **מצוה גדולה** לכל הדעות - "ובחרת בחיים!" - בכל עת שמקיימים מצוה, בוחרים בהקב"ה!! - כל אידיש ווארט שלומדים, בוחרים בהקב"ה!! - כל פעם שמכבים את הפלאפון כשנכנסים לבית המדרש, בוחרים בהקב"ה!! - ובאמת, גם הקב"ה עסוק ב"בחירות" - במי הוא בוחר?? - **הבוחר בעמו ישראל באהבה!!** - הוא בוחר בנו! - בואו ונבחר בו!...

אחים יקרים! בואו בהמוניכם לבחור! בואו ונעשה את כל מה שבידינו, שהקאנדידאט (מועמד) שלנו - הקל הגדול הגיבור והנורא - הוא ינצח!...!

